

Brüsszel, 2025. december 17.
(OR. en)

**Intézményközi referenciaszám:
2025/0419 (COD)**

**16973/25
ADD 5**

**ECOFIN 1767
FISC 378
UD 314
ENV 1407
CLIMA 609
IA 236**

FEDŐLAP

Küldi: az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató

Az átvétel dátuma: 2025. december 17.

Címzett: Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára

Biz. dok. sz.: SWD(2025) 989 final

Tárgy: BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM
A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA
amely a következő dokumentumot kíséri
Javaslat
Az Európai Parlament és a Tanács rendelete
az (EU) 2023/956 rendeletnek a rendelet hatályának a
továbbfeldolgozott árukra való kiterjesztése és a kijátszásellenes
intézkedések tekintetében történő módosításáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: SWD(2025) 989 final.

Melléklet: SWD(2025) 989 final

Brüsszel, 2025.12.17.
SWD(2025) 989 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM
A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

amely a következő dokumentumot kíséri

Javaslat

Az Európai Parlament és a Tanács rendelete

az (EU) 2023/956 rendeletnek a rendelet hatályának a továbbfeldolgozott árukra való kiterjesztése és a kijátszásellenes intézkedések tekintetében történő módosításáról

{COM(2025) 989 final} - {SEC(2025) 989 final} - {SWD(2025) 987 final} -
{SWD(2025) 988 final}

Vezetői összefoglaló
Hatásvizsgálat az importárúk karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmusról szóló rendelet felülvizsgálatáról
A. A fellépés szükségessége
Mi a probléma lényege, és miért jelent problémát uniós szinten?
<p>Az importárúk karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus (CBAM) létrehozásáról szóló (EU) 2023/956 rendelet 2023 októberében lépett hatályba. 2025 végéig átmeneti szakaszában van. A pénzügyi kötelezettségeket is magában foglaló végleges rendszer 2026-tól lesz alkalmazandó.</p> <p>A CBAM biztosítja az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (a továbbiakban: EU ETS) keretében a belföldi gyártókra vonatkozóval egyenértékű szén-dioxid-ár alkalmazását a behozatalokra. Ez egy kulcsfontosságú eszköz annak biztosításához, hogy az EU fokozott éghajlat-politikai erőfeszítéseit ne ássa alá a kibocsátásáthelyezés, amelyre akkor kerülhet sor, amikor az EU-ban székhellyel rendelkező vállalatok a karbonintenzív áruk előállítását kevésbé szigorú éghajlat-politikával rendelkező országokba helyezik át, vagy ha az uniós termékeket karbonintenzívebb importtal helyettesítik. A CBAM kulcsszerepet játszik az üvegházhatást okozó gázok (ÜHG) kibocsátásának az EU határain túli visszaszorításában is. Ezt úgy éri el, hogy a külföldi exportőröket a termelésük dekarbonizációjára, a harmadik országokat pedig – mivel a CBAM levonja a származási országban ténylegesen megfizetett szén-dioxid-árat – a saját szén-dioxid-árazási rendszereik végrehajtására vagy megerősítésére ösztönzi. A CBAM jelenlegi kialakítása azonban nem maradéktalanul hatékony a kibocsátásáthelyezés megelőzésében és a dekarbonizáció ösztönzésében, és végrehajtási nehézségek is felmerültek vele kapcsolatban. Konkrétan nem kezeli kellően a továbbfeldolgozott termékekhez kötődő kibocsátásáthelyezési kockázatokat és a CBAM elkerülésének kockázatát, és nem veszi kellőképpen figyelembe a harmadik országbeli villamosenergia-termelők dekarbonizációs erőfeszítéseit.</p>
Mit kellene elérni?
<p>A jogalkotási javaslat általános célja a CBAM hatékonyságának megerősítése, többek között a downstream kibocsátásáthelyezés kockázatának kezelése és a megvalósítható és költséghatékony módon történő dekarbonizáció ösztönzése révén, ezáltal csökkentve az ÜHG-kibocsátást és globális szinten véve fel a harcot az éghajlatváltozás ellen.</p> <p>Konkrétan, célja i. a downstream kibocsátásáthelyezés kockázatának csökkentése, ii. a CBAM végrehajtásának megerősítése és az elkerülési gyakorlatoktól való elrettentés, valamint iii. a villamosenergia-import dekarbonizációjának ösztönzése.</p>
Milyen többletértéket képvisel az uniós szintű fellépés (szubszidiaritás)?
<p>Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése alapvetően egy határokon átnyúló probléma, amely a lehető legnagyobb léptékű hatékony fellépést igényli. Az EU mint nemzetek feletti szervezet megfelelő helyzetben van ahhoz, hogy hatékony éghajlat-politikát dolgozzon ki a saját területére vonatkozóan, mint ahogy azt a CBAM és az EU ETS bevezetésével már megtette. Az uniós belső piacon alkalmazott szén-dioxid-árazási politika és az importokra alkalmazott szén-dioxid-árazási politika egyenértékűségének biztosítására az egyetlen érdemi mód az uniós szintű fellépés. Továbbá, annak igénye, hogy az adminisztratív költségek</p>

minimálisak legyenek, szintén a teljes belső piacot érintő következetes szabályok útján teljesíthető a legjobban. A CBAM felülvizsgálatát ezért uniós szinten kell elvégezni.

B. Megoldások

Milyen alternatívák kínálóznak a célok elérésére? Van-e előnyben részesített alternatíva? Amennyiben nincs, miért nincs?

Három különböző, de egymással összefüggő probléma áll fenn. A Bizottság mindegyik esetében különböző alternatívákat vizsgált meg, és azonosította az előnyben részesített alternatívát.

Downstream kibocsátásáthelyezés: Három lehetőség került mérlegelésre, amelyek mindegyike eltérő mértékben terjeszti ki a hatályt a továbbfeldolgozott termékekre. Ezek i. a kibocsátásáthelyezés kockázatát (nevezetesen a szén-dioxid-kibocsátási költségek növekedését és a kereskedelem intenzitását) tükröző szűrőkön, valamint ii. a termelési kibocsátásokra vonatkozó uniós alsó küszöbértéken alapulnak, és céljuk az, hogy a hatály kiterjesztése csak a jelentős éghajlati relevanciával bíró továbbfeldolgozott termékeket érintse. A Bizottság mérlegelte a kibocsátások kiválasztott továbbfeldolgozott árukhoz való hozzárendelésének műszaki megvalósíthatóságát is. A javaslat az acél- és alumíniumintenzív ágazatokhoz kapcsolódó továbbfeldolgozott árukra összpontosít, amint azt a Bizottság acél- és fémipari cselekvési terve is bejelentette.

Az 1. alternatíva a kibocsátásáthelyezés legnagyobb kockázatával járó és jelentős éghajlati relevanciával bíró továbbfeldolgozott árukra való célzott kiterjesztés. A 2. alternatíva a kibocsátásáthelyezés kockázatának kitett és a jelentős éghajlati relevanciával bíró továbbfeldolgozott árukra való kiegyensúlyozott kiterjesztés. A 3. alternatíva a kibocsátásáthelyezés kockázatának kitettnek minősülő valamennyi továbbfeldolgozott árura való, széles körű kiterjesztés.

A kötelezettség-elkerülés elleni küzdelem: A Bizottság két alternatívát mérlegelt a kötelezettség-elkerüléssel kapcsolatos problémák, például a kibocsátásokra vonatkozó hamis nyilatkozattétel és a visszaélészerű gyakorlatok kezelésére.

Az 1. alternatíva előírja, hogy a fogyasztás előtti hulladékot mint CBAM-prekurzort be kell vonni a hatály alá. Felhatalmazza továbbá a Bizottságot arra, hogy tényleges kibocsátások bejelentése esetén további bizonyítékokat kérjen a termelés helyének igazolására. Az áruk nyomomonkövethetőségének javítására vonatkozó említett felhatalmazás a KN-kódok és származási helyek azon alcsoportjára korlátozódna, amelyek esetében a legnagyobb a kibocsátási intenzitásokkal kapcsolatos hamis nyilatkozattétel kockázata.

A 2. alternatíva mind a fogyasztás előtti, mind a fogyasztói hulladék CBAM-prekurzorként való hatály alá vonását irányozza elő. Emellett a Bizottság azon felhatalmazása, hogy a termelés helyére vonatkozó további bizonyítékokat kérjen, valamennyi KN-kódra és származási helyre kiterjedne.

A két alternatíva két közös szakpolitikai intézkedést is magába foglal: 1. A Bizottság felhatalmazása arra, hogy tovább részletezze a KN-kódokat annak érdekében, hogy azok jobban tükrözzék a CBAM hatálya alá eső bármely KN-kódhoz tartozó különböző termékek sajátos anyagösszetételét, 2. a Bizottság felhatalmazása arra, hogy a tényleges kibocsátások alkalmazását további feltételekhez kösse a visszaélészerű gyakorlatok magas kockázatának kitettként azonosított árukra vonatkozóan.

Villamos energia

A Bizottság négy alternatívát vizsgált meg. Ezek a kibocsátási tényező kiszámításához használt módszertan és a tényleges értékek bejelentésének feltételei tekintetében térnek el. Az alternatívák a két fő szakpolitikai lehetőség négy lehetséges kombinációját fedik le: i. az exportáló ország CO₂-kibocsátási tényezőjének fenntartása vagy az exportáló ország átlagos hálózati kibocsátási tényezőjére való áttérés; ii. a szűk keresztmetszettel kapcsolatos kritérium módosítása a strukturális szűk keresztmetszet hiányára való hivatkozással vagy annak teljes megszüntetése. Valamennyi alternatíva tartalmaz egy módosított kritériumot az energia-adásvételi megállapodásokra vonatkozóan, amely egyértelművé teszi, hogy az csak a fizikai energia-adásvételi megállapodásokra terjed ki, ugyanakkor hatályát kiterjeszti a közvetett energia-adásvételi megállapodásokra is. Valamennyi alternatíva magában foglalja a kapacitás nominálására vonatkozó feltétel módosítását is, amely csak explicit kapacitásfelosztás esetén alkalmazandó.

Az előnyben részesített alternatívák

Ez a hatásvizsgálat **a továbbfeldolgozott termékekre való kiterjesztésre vonatkozó 2. alternatíva, az elkerülés elleni intézkedésekre vonatkozó 1. alternatíva és a villamos energiára vonatkozó 4. alternatíva** (az exportáló ország átlagos hálózati kibocsátási tényezőjére való átállás, az energia-adásvételi megállapodásokkal és a kapacitás nominálásával kapcsolatos módosított kritériumok, valamint a szűk keresztmetszettel kapcsolatos kritérium megszüntetése) kombinációját támogatja, mivel ezek várhatóan egyértelmű környezeti előnyökkel járnak a CBAM jelenlegi kialakításához képest, ugyanakkor arányosak maradnak a problémák mértékével, és az adminisztratív többletterheket a lehető legalacsonyabb szinten tartják.

Mi az egyes érdekelt felek álláspontja? Ki melyik alternatívát támogatja?

A nyilvános konzultáció arra utalt, hogy a downstream kibocsátásáthelyezés kockázata széles körben elismert olyan problémaként, amelyet a továbbfeldolgozott áruk CBAM hatálya alá vonásával kell kezelni. Hasonlóképpen, az egyértelmű többség megerősítette, hogy fennáll a kijátszás kockázata, ami szükségessé teszi a CBAM-rendelet további megerősítését. Támogatták továbbá a KN-kódok alá tartozó különböző termékek anyagösszetételére vonatkozó információk nagyobb részletességét. A villamos energia esetében az érdekelt felek nagy többsége a nyilvános konzultáció során jelezte, hogy a CBAM-ben használt jelenlegi alapértelmezett értékek nem megfelelőek, és támogatta a tényleges kibocsátások felhasználási feltételeinek módosítását. Ez utóbbit illetően a konzultáció konkrét ajánlásokat is eredményezett az energia-adásvételi megállapodásokkal, a hálózati szűk keresztmetszetekkel és a rendszerösszekötők nominálásával kapcsolatos kritériumok felülvizsgálatára vonatkozóan, amelyeket az érdekelt kivitelezhetetlennek vagy a piaci realitásokkal összeegyeztethetetlennek tartanak. A nyilvános konzultáció eredménye megerősítette az érdekelt felektől más fórumokon kapott visszajelzéseket.

C. Az előnyben részesített alternatíva hatásai

Melyek az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor a főbb alternatívák) előnyei?

Az előnyben részesített alternatíva a 2. alternatíva (a downstream kibocsátásáthelyezés kockázatainak kezelése), az 1. alternatíva (a kötelezettség-elkerülés elleni fellépés) és a 4. alternatíva (a villamos energia kérdése) kombinációja. Ez a szakpolitikai csomag egyértelmű környezeti előnyökkel jár, csökkenti a kibocsátásáthelyezés kockázatát, és megvalósítható és költségghatékony módon ösztönzi a dekarbonizációt. Konkrétabban, a továbbfeldolgozott termékekre való, 2. alternatíva szerinti kiterjesztés esetében az éves ÜHG-kibocsátás becsült csökkenése 2030-ra körülbelül 0,7 millió tonna CO₂-egyenértéknek megfelelő kibocsátás (CO₂e). Ez az alternatíva a becslések szerint jelentősen csökkenti a kibocsátásáthelyezést is. A CBAM elkerülésének kezelésére vonatkozó előnyben részesített alternatíva előírja az annak garantálásához

szükséges biztosítékokat, hogy a CBAM hatékonysága és környezeti előnyei ne sérüljenek. Ami a villamos energiát illeti, az előnyben részesített alternatíva jobban tükrözni fogja az exportáló országok dekarbonizációs erőfeszítéseit, miközben egyszerűsíti a tényleges kibocsátási értékekre vonatkozó jelentéstételt.

A makrogazdasági hatások minimálisak, és főként a továbbfeldolgozott termékekre történő kiterjesztésből erednek. Egyes downstream ágazatokban az uniós termelés kismértékű növekedése várható. Ami a társadalmi hatásokat illeti, a továbbfeldolgozott termékekre történő kiterjesztés tekintetében az előnyben részesített alternatíva a foglalkoztatás kismértékű, 0,05 %-os növekedését irányozza elő az érintett downstream ágazatokban.

Milyen költségekkel jár az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor milyen költségekkel járnak a főbb alternatívák)?

A makrogazdasági költségek elhanyagolhatóak, az EU GDP-jének becült változása kevesebb mint $-0,001\%$. Hasonlóképpen, a magánfogyasztási árakra gyakorolt hatás is elhanyagolható.

A vállalkozások és a hatóságok (az illetékes nemzeti hatóságok és a vámhatóságok) esetében adminisztratív és megfelelési költségek várhatók, amelyek főként a továbbfeldolgozott termékekre való kiterjesztésből erednek. Bár ezeket a költségeket nehéz pontosan felmérni, az érdekelt felek körében végzett felméréseken alapuló becslések azt mutatják, hogy a továbbfeldolgozott termékekre való kiterjesztés előnyben részesített alternatívája esetében a vállalkozások összesített ismétlődő költségei a 31 millió EUR összegű egyszeri költségeken felül évi 8–43 millió EUR-t tehetnek ki. A hatóságok becült ismétlődő végrehajtási költségei az összes tagállam esetében együttesen 1,3–10,0 millió EUR között mozognak. Az elkerülés kezelésére vonatkozó előnyben részesített alternatíva elhanyagolható adminisztratív többletköltséget eredményezne a hatóságok számára, és a vállalkozásokra gyakorolt hatása is korlátozott. A villamos energiával kapcsolatos ágra vonatkozó előnyben részesített alternatíva várhatóan nem jár további adminisztratív és megfelelési költségekkel az uniós importőrök vagy a harmadik országbeli villamosenergia-termelők számára, sőt, a tényleges kibocsátások bejelentésére vonatkozó feltételek egyszerűsítésének eredményeként csökkenti azokat.

Milyen hatást gyakorol a fellépés a kkv-kra és a versenyképességre?

2025 októberében a Tanács és az Európai Parlament elfogadta a CBAM egyszerűsítéséről szóló (EU) 2025/2083 rendeletet, amely – egyéb javítások mellett – 50 tonna tömegre vonatkozóan *de minimis* küszöbérték szerinti mentességet vezetett be, amely a kibocsátások 99 %-át továbbra is a CBAM hatálya alá vonná, ugyanakkor az importőrök mintegy 90 %-át mentesítené. Ez jelentősen korlátozza a kkv-k adminisztratív terheit, és előnyös a továbbfeldolgozott termékeket importáló kisebb importőrök számára. A CBAM továbbfeldolgozott termékekre való kiterjesztése mérsékelt hatást gyakorol a CBAM hatálya alá vont kkv-importőrök abszolút számára. A kkv-importőrök aránya a hatály alá tartozó további importőrök mintegy 50 %-át teszi ki. Ez további 3 800–3 900 kkv-importőrt jelent. Az előnyben részesített szakpolitikai csomag összességében kismértékben pozitív hatást gyakorol a versenyképességre. A három ág közül a továbbfeldolgozott termékekre való kiterjesztés járna a legjelentősebb versenyképességi következményekkel, mivel egyenlő versenyfeltételeket teremt a belföldön előállított és az importált acél- és alumíniumintenzív továbbfeldolgozott termékek számára a szén-dioxid-kibocsátási költségeik tekintetében.

Jelentős lesz-e a tagállamok költségvetésére és közigazgatására gyakorolt hatás?

A továbbfeldolgozott termékekre való, 2. alternatíva szerinti kiterjesztés a becslések szerint 2030-ban mintegy 0,58 milliárd EUR bevételt generál, míg az elkerülés elleni intézkedések hozzá fognak járulni a bevételek tényleges beszedésének biztosításához.

Lesznek-e egyéb jelentős hatások?

Nincs egyéb jelentős hatás.

Arányosság?

Az előnyben részesített alternatíva arányos módon teljesíti a kezdeményezés célkitűzéseit.

D. További lépések

Mikor kerül sor a szakpolitikai fellépés felülvizsgálatára?

A CBAM a CBAM-rendeletben előírtak szerint rendszeres felülvizsgálat tárgyát fogja képezni. A rendelet e hatásvizsgálat keretében értékelt javasolt módosításainak alkalmazását a CBAM végrehajtásáról szóló, a CBAM-rendelet 30. cikkében előírt féléves felülvizsgálati jelentések keretében felül fogják vizsgálni.